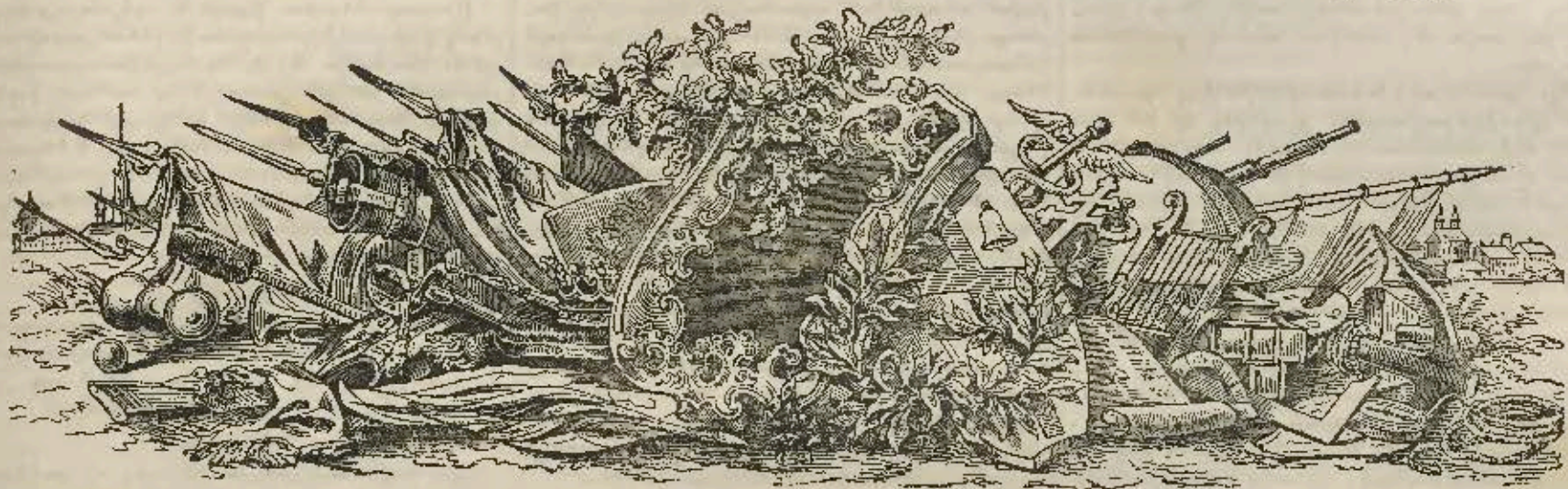

1555

ԱՌՍՏԲԻԱ

11. 1855, 12. 1855, 13. 1855.

Երբեք չէի մտածում, որ իմ հայրը կհաղթեր ինձ։ Բայց իրենց միջոցով իմ հայրը հաղթեց ինձ։

ընդ այդոսինքն սահմանաց երաշխադրութեան մը պարտաւորելու միտք չունին:

Ար. Տրուէն տը լիւի ուղեով որ միտքսն ընդունած ակնդէր մեծ ճշդութեամբ ձեռի մէջ խօթի, յոգուածի մը խմբագրութիւն մ'առաջարկեց, որն որ ընդունուեցաւ: (Տես վարդ Յու. Ը. Եօդ. 1)

Լըր որ Պալ կոմսն յայտնեց, որ նախ քան զայն Կրան եւ գաշնադիր տերութեանց մէջ կարելի գտնուեալ մ'առաջարկեց Կրանի տերութեան մէջ կարելի գտնուեալ մ'առաջարկեց Կրանի տերութեան մէջ կարելի գտնուեալ մ'առաջարկեց:

Արտիշեան ասով երրորդ երաշխադրութեան աւարկաներէն մէկը ընտելցու լինելու, խնդրոյն մէկը մասը քննութեան մէջ առին, որն որ Երուսաղէմի ծովու մէջ ունեցած առաւել զորութեան գաւառը:

Ար. Տրուէն տը լիւի աս նիւթի վրայ իր ունեցած կործինքը բացատրեց: Կը պնդէր որ Սեւ. ծովուն մէջ Ռուսաստանի առաւել ազդեցութեան վերջ մը տալու ամենէն բնական եւ ամենէն ազդու միջոցն է՝ անոր հոն ունեցած ծովական կրթութիւնը: Զախարեղը և Ռոմիշեան Ռուսաստանն իր Սեւ. ծովուն մէջ ունեցած առաւել ազդեցութեան դարձելու ակնդէր ընդունած է, Կարդիսի կառավարութիւնը չլինարձեր որ Ռուսաստանն աս սկզբուն զործարարութեան պիտի ըլլայ: Երբ ինքնոր զործարարութեան ստան յայտարարութեանք թէ, ինչ եւ ինչ սահմանադրութեան կայանք՝ իրենց տիրոջ վեհապետական իրաւանց բնարարութիւնն է: Տրուէն տը լիւի ամեն մանրամասն մասանց վրայ ինչու, ցողորմեղ ուղեով, որ ամեն գաշնադրութիւն վեհապետական իրաւանց տեւակ մը սահմանադրութեան մը կը պարտաւորէ, որն որ ազատութեամբ ընդունուածը ըլլալով վեհապետութեան պատիւը չլինուողը ընդունաւ: Երբ ինչ ինչ իրաւանց իրաւանց վեհապետական իրաւանց ընդունաւ: Երբ ինչ ինչ իրաւանց իրաւանց վեհապետական իրաւանց ընդունաւ:

Արտիշեան ասով երրորդ երաշխադրութեան աւարկաներէն մէկը ընտելցու լինելու, խնդրոյն մէկը մասը քննութեան մէջ առին, որն որ Երուսաղէմի ծովու մէջ ունեցած առաւել զորութեան գաւառը: Ար. Տրուէն տը լիւի աս նիւթի վրայ իր ունեցած կործինքը բացատրեց: Կը պնդէր որ Սեւ. ծովուն մէջ Ռուսաստանի առաւել ազդեցութեան վերջ մը տալու ամենէն բնական եւ ամենէն ազդու միջոցն է՝ անոր հոն ունեցած ծովական կրթութիւնը: Զախարեղը և Ռոմիշեան Ռուսաստանն իր Սեւ. ծովուն մէջ ունեցած առաւել ազդեցութեան դարձելու ակնդէր ընդունած է, Կարդիսի կառավարութիւնը չլինարձեր որ Ռուսաստանն աս սկզբուն զործարարութեան պիտի ըլլայ: Երբ ինքնոր զործարարութեան ստան յայտարարութեանք թէ, ինչ եւ ինչ սահմանադրութեան կայանք՝ իրենց տիրոջ վեհապետական իրաւանց բնարարութիւնն է: Տրուէն տը լիւի ամեն մանրամասն մասանց վրայ ինչու, ցողորմեղ ուղեով, որ ամեն գաշնադրութիւն վեհապետական իրաւանց տեւակ մը սահմանադրութեան մը կը պարտաւորէ, որն որ ազատութեամբ ընդունուածը ըլլալով վեհապետութեան պատիւը չլինուողը ընդունաւ: Երբ ինչ ինչ իրաւանց իրաւանց վեհապետական իրաւանց ընդունաւ: Երբ ինչ ինչ իրաւանց իրաւանց վեհապետական իրաւանց ընդունաւ:

Արտիշեան ասով երրորդ երաշխադրութեան աւարկաներէն մէկը ընտելցու լինելու, խնդրոյն մէկը մասը քննութեան մէջ առին, որն որ Երուսաղէմի ծովու մէջ ունեցած առաւել զորութեան գաւառը:

Արտիշեան ասով երրորդ երաշխադրութեան աւարկաներէն մէկը ընտելցու լինելու, խնդրոյն մէկը մասը քննութեան մէջ առին, որն որ Երուսաղէմի ծովու մէջ ունեցած առաւել զորութեան գաւառը:

Զորութիւնը առնչուելու վրայ է, որ մեկը հետեւեալ Ռուսաստանի դէմ ըրած պատերազմներէն տիրոջն է: Իսկ ասանկ ըլլալով՝ Անգլիան Ռուսաստանի Սեւ. ծովուն նաւատորմին շահագնաց ածիլը Բոսփորոսի եւ Կոստանդնուպոլսոյ դէմ մշտնջենական պայանադիր մը կը համարէ, որովհետեւ աս նաւատորմին ամեն շահութեան առինքն քիչ ժամանակուան մէջ յամարային բազմաթիւ զօրք մը կրնայ հոն փոխադրել: Արտիշեան Զախարեղի իրեն տեւական զորութեան մէջ ապահովութեան երաշխադրութիւնները չիտեսներ, զորոնք ինքն եւ իրեն հետ Երուսաղէմի պահպանութեան իրաւունք ունին, արդար է որ նոյնքան միւս ծովագնաց տերութեան ծովական զորութեան նաւադրութեան մէջ փնտռելը, եւ այնպիսի համեմատութեան մէջ՝ որն որ աս ծովական տերութեան պայանադիր նկարագիրը կարենայ վերցնել: Արտիշեան աս զոչը Լաւոնայի համարարութեան համար հարկաւոր է, իրեն կարծեացը համեմատ Ռուսաստանի կայսրն ասիական չի կրնար իրեն իր պատուին շահաւորութեան մը որակաւորել: Հաստատելը, որ Սահմանադրութեան Լաւոնայի համարարութեան համար հարկաւոր է, եւ միւս նոյն ասանկ տեւական դէմ ուղղուած շարունակեալ պայանադիր մը հաստատուել պահելը, իրեն (Լ. Բոսփորոս) ասքի զարնող հակառակութեան մը կ'ընկնայ: Զինուորական պատուին զարնող Կարդիսի արտաքին գործոց պաշտօնէին յայտնած գաղափարին համաձայն, ամենեւին մեկուն պատուին բնարարութիւնն մը կամ վերաւորութեան մը պատուանք չիտեսներ: Սեւ. ծովուն վարչական բանակներն, ինչպէս նոյն բերդը պաշտպանողները, հաւասարապէս համար համար եւ երկու կողմն ալ իրենց վիճակագրական պատիւը պահած են:

Արտիշեան ասով երրորդ երաշխադրութեան աւարկաներէն մէկը ընտելցու լինելու, խնդրոյն մէկը մասը քննութեան մէջ առին, որն որ Երուսաղէմի ծովու մէջ ունեցած առաւել զորութեան գաւառը:

Արտիշեան ասով երրորդ երաշխադրութեան աւարկաներէն մէկը ընտելցու լինելու, խնդրոյն մէկը մասը քննութեան մէջ առին, որն որ Երուսաղէմի ծովու մէջ ունեցած առաւել զորութեան գաւառը:

Արտիշեան ասով երրորդ երաշխադրութեան աւարկաներէն մէկը ընտելցու լինելու, խնդրոյն մէկը մասը քննութեան մէջ առին, որն որ Երուսաղէմի ծովու մէջ ունեցած առաւել զորութեան գաւառը:

Արտիշեան ասով երրորդ երաշխադրութեան աւարկաներէն մէկը ընտելցու լինելու, խնդրոյն մէկը մասը քննութեան մէջ առին, որն որ Երուսաղէմի ծովու մէջ ունեցած առաւել զորութեան գաւառը:

Ա. Արտիշեան
Բ. Յաւելուած
Յօդ. 1.

Կաշնադիր բարձր կողմը բազմաթիւ որ բարձրագոյն Կոմսն ալ Երուսաղէմի կոմսն տերութեանց մէջ հրապարակական օրէնքով հաստատուած գրութեան կամ միաբանութեան շահերուն մասնակցը ըլլայ, իրենք զիրենք կը պարտաւորեն Սահմանադրութեան անկախութեանն ու սահմանող ամբողջութեանը յարկելու: աս պարտաւորութեան ճիշդագոյնութեանն ամենը մեկտեղ երաշխադր կ'ըն-

ան, եւ ըստ հետեւորդի զանի բռնարարել կրցող ամեն գործը կամ պիտի տեսնուի իրեն երաշխադր շահերուն խնդիր մը պիտի համարեն:

Յօդ. 2.

Ինչ որ Կրան եւ գաշնադիր տերութեան մը մէջ գտնուեալ մը մանկու ըլլայ, աս երկու տերութիւնները զէնք գործածելու չունեն: Կը պնդէր տերութիւններն ունեցողի վեհապետական ծածկով աս վերջին միջոցին ասքի կարենան տեսնել:

Ա. Արտիշեան
Բ. Յաւելուած
Յօդ. 3.

Ռուսաց մեծափառ կայսրն եւ պերճաշուք Սուլթանը փոխադարձ իրենց փառհաւանքները մը առաւ եւ Սեւ. ծովուն մէջ իրենց ծովական զորութեան շահագնաց ամենէն յառաջ եկող ամենայն կարելի հոգիքը փառաւորութեան համար իրենք զիրենք կը պարտաւորեն, որ ամեն մէկն աս ծովուն մէջ Կ. Երուսաղէմ, Կ. Կոնստանդնուպոլս, եւ ասանկ զատ փնտռել, ցոյց տեսնելու եւ փանտարապէս զօրք փոխադրելու համար չիտեսնուի անոնց նաւերու համեմատականութեան մը առինքն չունենան:

Յօդ. 4.

1841ին Յուլիան 13ին գաշնադիր հաստատուած Բոսփորոս եւ Զարաֆանքի ներքին տեւական փառաւորութեան մէջ պիտի մնայ, հետեւեալ յօդարարութեան մէջ պիտի տեսնուի բացառութիւններով:

Յօդ. 5.

Սեւ. ծովուն մէջ հաստատուել տեղ մը չունեցող գաշնադիր տերութիւններէն ամեն մէկն իրաւունք պիտի ունենայ, պերճաշուք Սուլթանին մէջ հրապարակելու, որն որ հինգ օր յառաջ հրապարակուած պիտի ըլլայ: 2. Երկու ամիս համեմատ ծովագնաց երկու տերութեանց հոն ունեցաւ ծովական զորութեան կէսին չափ նոյն ծովուն նաւ խօթելու:

Յօդ. 6.

Սուլթանը պատերազմական նաւերը, փոխադարձութեան վերաբերեալ եւ միջուկ աս օրս փնտրուած թիւերէն նաւերը պիտի հանելով՝ երբեք Սոփիան Երկրին ասքի երկամ պիտի չիտեսնուի: Եւ իրաւունք իրեն տեսնուի Սեւ. ծովուն մէջ երկիր չունեցող գաշնադիր տերութեանց եւ ապարկ նաւերը Զարաֆանքիէն Սեւ. ծով կամ Սեւ. ծովէն Զարաֆանքի պացած ասանկն իրենք չորսն առնելու պատանդեալ պիտի տեսնուի: Կիսի չըլլան:

Յօդ. 7.

Ինչ որ, Ստուանդ Կոմս, Սուլթանը յարձակում մը կ'ընէր փոխադիր մէջ ըլլալ իր գաշնադրաց բոլոր ծովական զորութեանն առնելու ան ներքին տեւական իրաւունք կ'ունենայ:

Յօդ. 8.

Սեւ. ծովուն երկու ծովագնաց տերութիւնները մեկը գաշնադիր անդամը հետ առնել յարաբերութեանց մէջ ըլլալու համար ունեցած բազմաթիւն յարաբերութիւն իրենք զիրենք կը պարտաւորեն որ ամեն Սեւ. ծովուն նաւահանութեանը մէջ անոնց հրապարակներն ընդունին, որոնց հոն բնակին իրենց տեւական օրտոկոյր կ'ընեն:

Յօդ. 9.

Ռուսաց մեծափառ կայսրն եւ պերճաշուք Սուլթանն իրենց ունեցած ազնաւական զօրանքները մը տալ ուղեով՝ պատերազմի տարաբաշխ եղող գաւառներուն բոլոր բնակչաց եւ պաշտօնէից բոլորովին եւ կոտորելու անյիշաբարութեան կը խոստանան: Եւ անոնք ոչ որ իր զօրանքները, գործող կամ պատերազմի կամ վերջիջեալ գաւառներուն պատերազմի վարող կողմանց զօրութեան աս ժամանակ մը գրաւած ասան իրենց ցուցցուցած փառաւորութեան համար պատասխան պիտի կանչուի կամ պիտի հալածուի:

Յօդ. 10.

Կարգիւնայի մեծափառ թագաւորն աս խաղաղութեան մէջ տեսնուած է: Աս թագաւորութեան եւ Ռուսաց կայսրութեան մէջ կ'ընտելցու փառաւորական եւ ուրիշ յարաբերութիւններն այն վիճակին մէջ պիտի դրուին որուն մէջ պատերազմ հրապարակելու յառաջ կը գտնուեն:

ՊԱՏԵՐԱԶՍԻ ԻՐԵՐ

Փետր. 13 Զուլեիսի: Սահմանադրութեան զօրաւորութիւն տեսնուած մէկ լուր կը ծանուցանէ, թէ ամենայն Զին պատերազմը պիտի չիտեսնուի: Եւ անկախ կատարեցաւ որ մարտ չլինար ըստ բաւական ստորագրել: 502 Ռուս զինք բռնուեցան, կ'ընէ որոնցմէ 24ը պաշտօնակալ էին, բաց ասինք 73

